

**Lang. Code : 05**

इस पुस्तिका में 16 पृष्ठ हैं ।

This booklet contains 16 pages.

इस परीक्षा पुस्तिका को तब तक न खोलें जब तक कहा न जाए ।

**Do not open this Test Booklet until you are asked to do so**

इस परीक्षा पुस्तिका के पिछले आवरण (पृष्ठ 15 व 16) पर दिए निर्देशों को ध्यान से पढ़ें ।

**Read carefully the Instructions on the Back Cover (Page 15 & 16) of this Test Booklet.**

**गारो में निर्देशों के लिए इस पुस्तिका का पृष्ठ 2 देखें । / For instructions in Garo see Page 2 of this Booklet.**

**परीक्षार्थियों के लिए निर्देश**

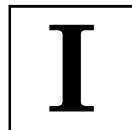
**AAT-20-I**

**प्रश्न-पत्र I / PAPER I**

गारो भाषा परिशिष्ट  
भाग IV & V / PART IV & V

परीक्षा पुस्तिका संकेत  
Test Booklet Code

परीक्षा पुस्तिका संख्या  
Test Booklet No.



**INSTRUCTIONS FOR CANDIDATES**

- यह पुस्तिका मुख्य परीक्षा पुस्तिका की एक परिशिष्ट है, उन परीक्षार्थियों के लिए जो या तो भाग IV (भाषा I) या भाग V (भाषा II) गारो भाषा में देना चाहते हैं, लेकिन दोनों नहीं ।
- परीक्षार्थी भाग I, II, III के उत्तर मुख्य परीक्षा पुस्तिका से दें और भाग IV व V के उत्तर उनके द्वारा चुनी भाषाओं से ।
- अंग्रेज़ी व हिन्दी भाषा पर प्रश्न मुख्य परीक्षा पुस्तिका में भाग IV व भाग V के अन्तर्गत दिए गए हैं । भाषा परिशिष्टों को आप अलग से माँग सकते हैं ।
- इस पृष्ठ पर विवरण अंकित करने एवं उत्तर पत्र पर निशान लगाने के लिए केवल काले/नीले बाल पाइंट पेन का प्रयोग करें ।
- इस भाषा पुस्तिका का संकेत है I. यह सुनिश्चित कर लें कि इस भाषा परिशिष्ट पुस्तिका का संकेत, उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 एवं मुख्य परीक्षा पुस्तिका पर छपे संकेत से मिलता है । अगर यह भिन्न हो, तो परीक्षार्थी दूसरी भाषा परिशिष्ट परीक्षा पुस्तिका लेने के लिए निरीक्षक को तुरन्त अवगत कराएँ ।
- इस परीक्षा पुस्तिका में दो भाग IV और V हैं, जिनमें 60 वस्तुनिष्ठ प्रश्न हैं, जो प्रत्येक 1 अंक का है :
 

भाग-IV : भाषा I - (गारो)	(प्र. 91 से प्र. 120)
भाग-V : भाषा II - (गारो)	(प्र. 121 से प्र. 150)
- भाग-IV में भाषा-I के लिए 30 प्रश्न और भाग-V में भाषा-II के लिए 30 प्रश्न दिए गए हैं । इस परीक्षा पुस्तिका में केवल गारो भाषा से संबंधित प्रश्न दिए गए हैं । यदि भाषा-I और/या भाषा-II में आपके द्वारा चुनी गई भाषा(एँ) गारो के अलावा हैं तो कृपया उस भाषा वाली परीक्षा पुस्तिका माँग लीजिए । जिन भाषाओं के प्रश्नों के उत्तर आप दे रहे हैं वह आवेदन पत्र में चुनी गई भाषाओं से अवश्य मेल खानी चाहिए ।
- परीक्षार्थी भाग-V (भाषा-II) के लिए, भाषा सूची से ऐसी भाषा चुनें जो उनके द्वारा भाषा I (भाग-IV) में चुनी गई भाषा से भिन्न हो ।
- रफ कार्य परीक्षा पुस्तिका में इस प्रयोजन के लिए दी गई खाली जगह पर ही करें ।
- सभी उत्तर केवल OMR उत्तर पत्र पर ही अंकित करें । अपने उत्तर ध्यानपूर्वक अंकित करें । उत्तर बदलने हेतु श्वेत रंजक का प्रयोग निषिद्ध है ।

परीक्षार्थी का नाम (बड़े अक्षरों में) :

Name of the Candidate (in Capitals) :

अनुक्रमांक : (अंकों में) \_\_\_\_\_

Roll Number : in figures

: (शब्दों में) \_\_\_\_\_

: in words \_\_\_\_\_

परीक्षा केन्द्र (बड़े अक्षरों में) :

Centre of Examination (in Capitals) :

परीक्षार्थी के हस्ताक्षर : \_\_\_\_\_ निरीक्षक के हस्ताक्षर : \_\_\_\_\_

Candidate's Signature : \_\_\_\_\_ Invigilator's Signature : \_\_\_\_\_

Facsimile signature stamp of \_\_\_\_\_

Centre Superintendent \_\_\_\_\_



I

I

(2)

Garo-I

**Lang. Code : 05**

**AAT-20-I**

**Test Booklet Code**

Chongipa ki' tapo jak 16 gnang.

**PAPER I**

**GARO KUSIKNA TALDAPATANI**

**PART IV & V**



**Ge'eta man'kujana kingking porikana on'sogimin chongipa ki'tapko badalnabe.**

Chongipa ki'tapo je ge'etanirang donga uarangko name poraichengbo (Jak 15 aro 16).

**PORIKA SEGIPARANGNA TALATCHENGANI :**

1. Mongsonggipa segnigipa chongipa ki'tapko (Booklet) sena skang ian talatchengani ong'a, jemangan Bak IV (L-1) **ba** Bak V (L-II) ko A'chikkuchi sena man'gen, indiba minggnikode sedimna man'jawa.
2. Porikka segiparang aganchakanio mongsonggipa Test Bookletni Bak I, II, III oni aganchengna nanggen. Bak IV aro V de uamangni ku'sik basesogiminoni ong'gen.
3. A'chikkuchi sing'anirangna Bak IV and V na mongsonggipa chongipa ki'tapo on'manaha. Ku'sikna taldapataniko (Language Supplements) dingtang bi'na man'a.
4. Aganchakani ba chindakna tangsim ba gisim kali (Blue/Black) penko jakkalbo.
5. On'sogimin chongipa ki'tapni chinara **I**. Gipin bakoba apsan chin dongako nikna nanggen. Mongsonggipa aganchakani chongipa ki'tap aro ku'siktangni ki'tapoba apsan ong'na nanggen. Maibakai nosto ong'ode rang'sanan porikkako nitimgiparangna gipin (Language Supplement Test Booklet) aganchakani ki'tapko on'taichina aganna nanga.
6. Aganchakani ki'tapo Bakgni donga Bak IV aro V, jeon ming **60** chonchongipa sing'anirang donga. Sing'ani mingprakna mark I ong'a.  
Bak IV Language I (Garo) (*Q. No. 91 - 120*)  
Bak V Language II (Garo) (*Q. No. 121 - 150*)
7. Bak IV-o Language I na ming 30 sing'anirang aro Bak V-o Language II na ming 30 sing'anirang donga. Ia Test Booklet, Garo Ku'sikchi sing'anirangsan, chanchichipe nang'ni ra'enggipa Garo ong'gija gipin ong'ode ka'sapae Test Booklet ko bi'bo, jeon nang'ni ku'sikchi segimin sing'anirang donggen. Nang'ni aganchakgipa ku'sikara (Language) nang ni Application Formo gapatgipa baksaa apsan ong'na nanggen.
8. **Porikka segiparang Bak V-ni (language II) sing'anirangna aganchakanirangko dakna nanggen, jekon ku'siktangchi sena mingsa seokmanaha Language I (Bak IV).**
9. See niani ba ka'e nianirangna dingtangmancha biap on'sogipakosan jakkalna nanggen, jekon Test Bookleto on'sogen.
10. Aganchakanirangko OMR aganchakani lekkao ra'rikna nanggen. Aganchakaniko namedake niesa chin dakbo. Kimitpilani ba whitenerko jakkalna man'jawa.

Biming (Dal'gipa Oikor) : \_\_\_\_\_

Roll Number : (Ongkochi) \_\_\_\_\_

: (Kattachi) \_\_\_\_\_

Porikka Sechakgipa Biap (Dal'gipa Oikor) : \_\_\_\_\_

Porikka Segipani Soi : \_\_\_\_\_ Nirokgipani Soi (Invigilator's Signature) : \_\_\_\_\_

Facsimile signature stamp of

Centre Superintendent \_\_\_\_\_

Porikka      ra·enggiparang      jemangan  
A·chikkuko **LANGUAGE – I** dake ra·a,  
uamang **Bak – IV (Q. No. 91 – 120)** o  
sing·aniko aganchakna nanggen.

Candidates should attempt the questions from **Part – IV (Q. No. 91 – 120)**, if they have opted **GARO** as **LANGUAGE – I** only.



Porikka ra·enggiparang jemangan A·chikkuko **LANGUAGE – I** dake ra·a, uamang Bak – IV (Q. Nos. 91 – 120) o sing·aniko aganchakna nanggen.

**On·sogimin passageko poraie sing·anirangna aganchakbo: (Q nos. 91 oni 99)**

Kakketko agangenchimode, a·gilsako bang·a dingtang dingtang ku·sikrang dongen a·gilsakni manderangna bang·a neng'nikanirangko ra·baronga ine niken a·gilsakni manderang chengo Jisu Kristoni atchina skangan tom·bimonganirangko dake iani bidingo chanchibewalanirangko dakbeaha indiba iarang gimikan chu·sokgipa ong·na man·jaha. Bon·kamao uamang Isolan Babelni nok chugipao mingsamangmang ku·sik dongaoniko bingbrangatahani gimin mande uko nangdimattaipilna man·jawahingipa chanchianio donchipsrangaha·iani. bidingo indake gisik ra·taiatna man·a je Bibleni A·bachenga 11:1-9 rango seani gita Noani chasongo a·a gimikon ku·siksan aro aganani apsan ong·achim. Chi dubiman·ani ja·mano Noani dedrang Shinarni a·kaweo songdongaha aro uno songdongmitingo uamang jedakode a·a gimiko biling biling ong·jawa indake uamang an·tangtangna songjnma songsa salgi nanggitode itko dakdoe protchong dake nok rikna ine ku·monge rikna a·bachengaha. Jihova unamangni kam ka·ako nina ine



ong·onbaaha aro inaha, “Nībo, iamang jatsan, aro ku·siksanko man·toka, aro iamang iako dakna a bachengaha; da·o uamangni dakna mangsonganiko mamungba uamangko dondikatna man·jawaha. Hai uamang saksa sakgipnni agananiko u·ina amjachina gita an·ching ong·onange uamangni ku·sikko dingtang dingtang dakatna”. Indake Isol unoniko a·a gimikni kosakona uamangko biling bildangataha. Uni gimin ua biapko Babel mingaha maina uanon Isol a·a gimikni ku·sikko dingtang dingtang dakataha. Iani gimin sa a·gilsak gimikni tom·bimonganirangoba Isolan dingtang ku·sikrangko dakatahani gimin mingsasan ku·sikko a·gilsakni ku·sik daktaina man·jawaha ine chanchianirangko dongoptokaiaha.

**91. Badia biapo Isol ku·sikrangko dingtang dingtang dakataha ?**

- (1) Shinar
- (2) Kristoni atchiani bilsio
- (3) Babel
- (4) Noah-ni ring kapramo

**Garo-I****92. Man·gopa aro dongopa \_\_\_\_\_**

- (1) katta jora
- (2) gam·ao aro miksongao dingtanga
- (3) gam·a apsan, banan dingtang
- (4) aganbadea

**93. ‘Chanchibewalanirangko’ kattao  
indita kattatong donga :**

- (1) 8
- (2) 7
- (3) 6
- (4) 5

**94. Bilding bildang \_\_\_\_\_**

- (1) Minggni kattaon apsan ma·rapani  
donga.
- (2) Minggni kattani gnigipa  
kattatong apsana.
- (3) Minggni kattani gnigipa tongko  
vowel-chi dingtangata
- (4) Minggni kattaan miksongani  
apsan

**95. Shinar-ni a·kaweo, iano ‘o’ ia ong·a  
\_\_\_\_\_**

- (1) Nominative
- (2) Accusative
- (3) Locative
- (4) Dative

**(5)****I  
96. Isol iani a·sel ku·sikko bilding  
bildang ong·ataha**

- (1) Jat baseani gimin
- (2) katta ra·ja
- (3) saksa sakgipinni agananiko  
uijachina
- (4) shinaro songdongako dingtangatna

**97. Noahni chasongo chi dubia. Ia  
sentence \_\_\_\_\_**

- (1) batanggimin obostako da·o  
aganani ong·a
- (2) ong·gniko mesoksoani ong·a
- (3) ong·nasiako aganani ong·a
- (4) ong·baenggipa talatani ong·a

**98. Ia passageni katta bichong ia ong·a**

- (1) A·gilsakni ku·sikrang
- (2) English ku·sik
- (3) A·chik ku·sik
- (4) Esperanto ku·sik

**99. A·gilsakni manderang iani a·sel  
neng·nikanirangko man·aha**

- (1) Jisu kristoni atchiani
- (2) Dingtang dingtang ku·sikrang  
dongani
- (3) Ku·sik mingsan ong·ani
- (4) Noah-ni dedrang namja

**On·sogimin poedoko poraie  
sing·anirangna aganchakbo:** (Q nos. 100  
oni 105)

A·an' bimangko jong·puoba  
Janggin' birong bingbangrikgen;  
Bibalrangni biba gita  
Janggini gun chipe donggen.

Maibade a·sal gita

Banobade skatrikgen,  
Nitoriri smildingding  
Basak'bade balgaotaigen.

#### 100. Skanggipa riting iako miksonga :

- (1) Mande sie soruronga
- (2) Mandeni be·en bimangko jo·ong cha·a
- (3) A·aniko tarigipa bimang
- (4) Jo·ong bang·gipa biap



#### 101. Poedooni skatrika-ni miksongani

---

- (1) Chio jabol skonge donga
- (2) Mandeni nama kam pangnan dongkama
- (3) A·sal on·e pulko silata
- (4) Namgi·ja kamko pangnan gisik ra·a

#### 102. Mandeni nama kam bewalko poedoo iarang baksa toa

- (1) bimang, birong, pul biba
- (2) pul, bi·sa, a·sal, birong
- (3) bibalangni biba, a·sal, balgao-gimin bibal
- (4) a·an bimang, janggi silchi, a·sal

#### 103. Poedoni gnigipa ritinganti bon·kam-gipa tongo

- (1) ma·rapani donga
- (2) miksongani apsana
- (3) gam·anio dingtanga
- (4) miksongani aro ma·rapani dongja

#### 104. Ia ritingo alliteration donga

- (1) Janggini gun chipe donggen
- (2) Banobade skatrikgen
- (3) Basak' bade balgaotaigen
- (4) Nitoriri smildingding

#### 105. On·sogimin podrango iako talata

- (1) Mandeni namgipa gun sioba tangkama.
- (2) Mande sio bibalrangko on·a.
- (3) Mande tangmitingo namijako re·a.
- (4) Tangmitingo nama kamko ka·a.

**Talatani : Badia kakket ong·a uko  
mesoke sing·anirangna aganchakbo.**

#### 106. Iarangoni badia grammcko skianio namgipa ong·a ?

- (1) Grammarni niamrangko skie ja·mano nomunarangko mesokani.
- (2) Ki·tapko pe·engmitingo grammarni niamrangko skia.
- (3) Grammar ki·tapko jakkale grammar skiani.
- (4) Segimino pangchake grammar skie niamrangko bikotna man·aniona dilangani.

**107. Jinma agangrikani (social interaction) concept ia baksanangrima \_\_\_\_\_**

- (1) Panini
- (2) Skinner
- (3) Vygotsky
- (4) Kohlberg

**108. Iarangoni badia bi·sarangko ku·sik man·a dakchaka ?**

- (1) Nokni wilwilao jeon bi·sako bang·e agangrikna on·ja
- (2) Noko dal·giminrangni aro samtangtango agangrikako knaani.
- (3) Bi·sarangko tik ong·e agananirangko/sentencerangko agantaitaina ba setaitaina aganani.
- (4) Gipin bi·sarang baksakal·grikani



**109. Bi·sarang ku·sikko an·tangari man·a jensalo uamangna skie on·a**

- (1) changsano ku·sik mingprak
- (2) samtangtango donggipa ku·sik mingsana bate
- (3) electronic aro print mediamang mang
- (4) ua ku·sikni grammarni bi·mang (structure)

**110. Iarangoni badia ki·tap poraianio mongsongbatgipa ong·a ?**

- (1) Ki·tapni katta mingantiko poraiani
- (2) Punctuationko mongsong niani
- (3) Segimin ki·tapni miksongako ui·ani
- (4) Tik ong·e gam·e poraiani

**111. Iarangoni badia ku·sik skianiomiksongani (objective) ong·ja ?**

- (1) Poraianio poraina man·ani bil
- (2) Jotton ka·achi changaniko mesokani
- (3) Jeko knaa uko uïna man·ani
- (4) mingsani ja·mano mingsa dake seaniko namdapatani.

**112. Gam·anirangko uïatani (phonological awareness) ia baksanamen nangrima.**

- (1) Knatimna man·ani bil
- (2) Agana man·ani bil
- (3) Poraina man·ani bil
- (4) Sena man·ani bil

**113. Bi·sarangni ku·sik \_\_\_\_\_ ning·o dongkapgimin bil ong·a ine Noam Chomsky bebera·a**

- (1) man·ani
- (2) daksningani
- (3) bimang dingtang ong·ani
- (4) pe·ani

**114. Ku·sik man·ani bilrangko indakeskina nanga \_\_\_\_\_.**

- (1) daksningachi
- (2) ma·eke dingtang donani
- (3) rongtale talate on·achi
- (4) dingtang dingtang bakrangko nangrimatachi

**115. Skigipa, skie ra·chenggipa bi·sarangko salna aro rong nongna didienga. Ua**

- (1) skie ra·giparangko skiram biapo jrip dongchina kam ka·ata.
- (2) il·leng-siksakatani bilko (fine motor skill) namdapatani
- (3) salna changgipa bi·sarangna chol on·ani.
- (4) chatrorangko kam ka·anio bak ra·atanisan ong·aia.

**116. Iarangoni badia ranta ka·ani ku·sik aganwatwatani bil (oral language skill) ko namdapatna dakchakgen ?**

- (1) Poedoko saksan aro jinma baksaba mingani.
- (2) Bak ra·e kal·anio (role play) – o bak ra·ani.
- (3) Jinma ki·tapni baksako skigipani ja·man poraiani
- (4) Skigipani ja·man kattarangko tik ong·e gam·atna jinma ranta ka·ani.

**117. Klas-III – ni skigipa chatrorangko on·gimin bako gita golpoko sulsul tarichina agana. Ia kam iako dakchak-gen**

- (1) poraina man·aniko
- (2) uïna amgipa chanchianirang
- (3) seani bilko namdapatani
- (4) chatrorangna bang·bate somoi on·a

**118. Klas-II ni skigipa skiram biapo bosturangna biming tape dona. Ian chatrorangko ong·chongmotgipa bostuni segimin katta baksa nangrimatna dakchakgen. Iandakgipa kam chatrorangko iano namdapatna dakchaka.**

- (1) grammar
- (2) sena man·ani bil
- (3) katta
- (4) jakchi seani

**119. Iarangoni badia bi·sani ku·sik man·aniko porikka ra·e nianio bang·e nangeja ?**

- (1) Golpo aganani
- (2) Golpo seani
- (3) Maiba ong·a a·selko talatani
- (4) Serikchina minge on·ani

**120. Iarangoni badia chatrorangni gisepo ku·sik man·aniko namdapatna dakchakbatgipa ong·a ?**

- (1) nang·ni namnikbatgipa ki·tapni bimingko mingbo.
- (2) ‘namnika’ kattako jakkale sentence rikbo.
- (3) na·a aro nang·ni ma·gipa baksa agangrikako sebo.
- (4) nang·ni poraigimin poedoko segipani bimingko mingbo.

Porikka      ra·enggiparang      jemangan  
A·chikkuko **LANGUAGE – II** dake ra·na,  
miksonga uamang **Bak – V (Q. No. 121 –  
150)** o sing·aniko aganchakna nanggen.

Candidates should attempt the questions from **Part – V (Q. No. 121 – 150)**, if they have opted **GARO** as **LANGUAGE – II** only.



Porikka ra·enggiparang jemangan A·chikkuko LANGUAGE – II dake ra·na miksonga uamang Bak – V (Q. Nos. 121 – 150) o sing·aniko aganchakna nanggen.

**On·sogimin passage ko poraie sing·anirangna aganchakbo: (Q nos. 121 oni 128)**

Typhoid – ian be·en gimikon nangchakegipa, be·en ding·ate aro okni bako sa·dikatgipa sabisi ong·a. Typhoid saaniko ong·atgipa jo·ong mongsongbate **Salmonella enterica** ong·a. **Salmonella jo·ongni** gipin rokomrang gnang : uarangoni mongsongbate A, B aro C type jo·onrang, jerangkon man·gope **salmonella paratyphy** ina apsan dakgipa saaniko (paratyphoid) ong·ata. Nikrangra nianichide badia jo·ongni asel saenga tik ong·e aganna man·ja. Typhoid aro paratyphoid fever ong·anirangko man·gopesa **enteric fever** minga.

Typhoid feverko bi·sarang aro chadamberang man·bata. Ia sabisiko mande bang·e donggipa, rongtaljigajipa biaprango man·bata. South-central Asia aro Southeast Asia aro Africani salgipeng **Salmonella typhi** ni a·sel saaniko man·a ine mesoka. Je biaprangon apchangkete aro paikana re·ramrama uandakgipa biaprangosa ia saaniko man·bata.

Mandonisa ia S. Typhi jo·ongara mandeskaona batroroa, chong·motan mandean ia **Salmonella enterica** rokom Typhini ma·chakram. Rongtal an·taljigajipa biaprangchina re·angon ia sabisiko man·na altubata. Rongtaljigajipa cha·anirangko cha·anichi aro chi ritgija, filter ka·gija ringanichi ia sabisiko man·na altua. Sorok a·samrango palgipa cha·anirangko cha·anichi paratyphoid feverko man·rongbata.

Typhoid bilonge sagipa Mandeni ki·i aro su·buo ja 12 batoba **Salmonella jo·ong** dongkua. Indakgipa manderangko chronic carriers ine agana. Chronic carrier-ranga mongsongbate me·chikrang, gall stone aro urinary stone donggiparango ong·rongbata.



Indake jo·ong ra·bitgipa manderangni tarigipa cha·anirangan sakgipinko typhoid man·atgipa ong·a. **Typhoid Maryni** golpoko indake aganritingbaa. Ua me·chik 20<sup>th</sup> centuryo a·bachengachibara New York songjinmao song·timgipani kamko ka·achim. Uni cha·ani tariachi sak 50 manderangna typhoid sabisiko batataha, sakgittamde siaha. Uni gimin, typhoid jo·ongko ra·bitgipa ine u·iode ua mandeko namatchengna nanga ine u·ina man·aha.

Chronic carrierrang ramram Mandeni saa gita ia sabisiko man·rongja baksa saa ding·a gri janggi tangna man·rongaia. Uamang jo·ong ra·biten tangna man·gipa bewalona sokpila. Uamangni a·pal re·anio typhoid jo·ong bang·en gnang.

Enteric Feverko ong·atgipa mongsonggipa jo·ongara S. enterica serotype Typhi (ba S. typhi) ong·a. Apsan dakgipa sabisiko ong·atna man·atgipa gipin **Salmonella jo·ongrangko** indake bak ka·a :

- **Salmonella paratyphi A**
- **Salmonella paratyphi B**
- **Salmonella paratyphi C**
- **Salmonella choleraesuis**

Ia jo·onrangko Mandeni okningo donggipa gastric acidnaba sigjan bibik chongipaona napanga. Uarang bibikkon rama bitange ja·manode an·chi ramaona sokanga.

**121. Typhoid feverko ia a·songrango man·bata**

- (1) New York, Africa, Asia
- (2) New York, South Africa, East Asia
- (3) South Central Asia, Southeast Asia, Africa
- (4) South New York, South East Africa

**122. Ja chi·gni batoba salmonella jo·ong  
dongkuode uandakgipa mandekon  
minga.**

- (1) Typhoid Mary
- (2) Chronic carrier
- (3) Salmonella
- (4) Paratyphy

**123. Typhoid sabisi iarango dongbata :**

- (1) Bi·sa, chadambe aro me·chikrang jemangan gall stone aro urinary stone donga.
- (2) Rongtalgipa biaprango, matburung aro ding·gipa biaprango.
- (3) Rongtalgijagipa biaprango, ding·gipa a·songrang aro manderango.
- (4) Matburungoniko man·gipa sabisi



**124. Salmonella jo·ongrangko indita  
rokom bak daka**

- (1) 5
- (2) 4
- (3) 3
- (4) 2

**125. Badia sentence ong·a, mesokbo**

- (1) Typhoid bilonge sagipa mande bang·e tangja.
- (2) Enteric feverko ong·atgipa mongsonggipa jo·ong typhoid Mary.
- (3) Jo·ong ra·bitgipa manderangni tarigipa cha·anirangan sakgipinko typhoid man·ata.
- (4) Salmonella Asia o donga.

**126. Mande kattana – rang aro – na ko  
ritchudapani iako mesoka.**

- (1) noun + plural + dative
- (2) noun + plural + locative
- (3) pronoun + plural + dative
- (4) noun + plural + nominative

**127. ‘Uarang bibikkon rama bitanga’, ia  
sentenceceko**

- (1) gisiko nikjagringatna man·pile sea
- (2) miksongani rongtalja
- (3) grammar-ni niamgri sea
- (4) sentence bikpil-chu·pil daka

**128. Ia passageni katta bi·chong ia  
\_\_\_\_\_.**

- (1) Epidemiology
- (2) Microbiology
- (3) Typhoid
- (4) Enterica

**On·sogimin passageko poraie sing·  
anirangna aganchakbo: (Q nos. 129 oni 135)**

Ia chasongni a·bachengao, Brooklynni Bedford Stuy-ventant jol man·e cha·giparangni dongram ong·achim. Bilsi re·angan baksia, gipin jillarang gita ia biapba namjaroroangaha. Bed stuy kangalrangni ma·chakramsa ong·baskaaha; uni ramarang kamgimin nokrangchi rongtalgija ong·atoko man·aha·mitam dongchakanirang be·rurusrangaha; sorokranga jabolrarasa. New York songjinmao ia jolan dosni biddingo namjabatgipa a·dam ong·achim.

Mondoli ge·sani bilsi 43 ong·oba dambee nikaigipa pamong Father Vincent Gallo inaha : “Bilsi snina skang angko ia biapona wataton angni ka·tong jrimaha. Kakketko aganode, Bed-stuy angko kenjagokataha.”

Bed-Stuyni gilja nok nitobeachim. Uan 1690 bilsio Norwayni ro·ong rokomsachi rikgimin; nokkrara nitobee rong nonggimin Spainni rong·plengrangni aro kelkiranga Germanyoniko ra·bagipa rong gnanggipa ainarangni. Uano kam a·bachengani ruutgijan, jakkalgija kantarangni protchongba donga ine Gallo knaaha. Salsao ua gilja nokko rakkigipa Regano kantarangni gimin sing·aha. Kanta gitcamrang aditan donga, indiba uarangko bilsi sotbrimangna dokjajok, ine Regan aganchakaha.

Gallo dekdakaigipa bolni jang·keko protchongona gadoangaha, Uanona bilnape, bilongkatpilna cholnikgijagipa paroarangni grengsa gan·sango gapaiachim. Unikoa ua nidoaha. “Anga mikrontangkon bebera·na man·piljaha,” ine Gallo ina.

**129. Father Vincent Gallo-Ko Bed-Stuy mai ong·ataha ?**

- (1) Aiao inmananiko ong·ata
- (2) Ka·tong jrima aro kenjagokataha
- (3) Namen gisik ka·tongko ka·srokataha
- (4) Namen ka·onangataha

**130. Badia bilsio bed-stuy-ni gilja nokko rikaha ?**

- (1) 1943
- (2) 1907
- (3) 1690
- (4) 1643



**131. A·bachengo Bedford stuy-Vesant**

- (1) Man·e cha·giparangni dongram ong·achim
- (2) New York-o dosni bidingo namjabatgipa a·dam
- (3) Kangalrangni a·dam
- (4) Matburing rangni dongram

**132. Dekdakaigipa iako miksonga**

- (1) rama re·na name man·gijagipa
- (2) be·na gitik rokrek rorek dakgipa
- (3) mangrakbegipa
- (4) silni jang·ke

**133. “Anga mikrontangkon bebera·na man·piljaha” iani miksongani**

- (1) on·tisaba ong·na amgijani
- (2) aiao inmanpile·on·tisaba ong·na amgijani.
- (3) mikron name nikjae beberaja
- (4) name mikrontangchi nia

**134. Bedford stuy ni gilja nokko iarangchi rika**

- (1) Spain-ni ro·ong, Norway-ni rong gnanggipa aina aro Germany-ni rong·pleng
- (2) Spain-ni rong·pleng, Norway·ni ro·ong rokomsa aro Germany-ni rongni aina
- (3) Spain-ni nitogipa ro·ong, Norway-ni rinokgipa sona aro Germany-ni rong·pleng
- (4) Spain aro Norway-ni gamchatgipa sona ruparang

**135. Bedford stuy-vesant badia songjinmao donga ?**

- (1) New York
- (2) Spain
- (3) Germany
- (4) Brooklyn

Talatani : Badia kakket ong·a uko mesoke sing·anirangna aganchakbo.

**136. Chatrorangni ku·sik man·anio iarangoni badia mongsongbatgipa kamko ka·a ?**

- (1) skigipa
- (2) nokdang
- (3) skul
- (4) media

**137. Iano mongsong bewal ba method grammarni niamrangko mikosto ka·ani ong·a**

- (1) Structural approach
- (2) Direct method
- (3) Grammar pe·ani bewal
- (4) Ong·bewal (natural) approach

**138. Iarangoni badia ku·sik skie ra·anio mongsong ong·ja ?**

- (1) Didiani
- (2) An·tango ka·dongani
- (3) Skie ra·ani bidingo chanchiani
- (4) Pe·ani

**139. Bi·sarangko sena skiengon, na·a skigipa gita maiko dakgen ?**

- (1) Bi·sarangko ku·sikni oikorrangko sena agangen
- (2) Bi·sarangko an·tangtangni chanchiako sena chol on·gen
- (3) Bi·sarangko skang mikosto ka·ate ja·mano name rongtale paragraph sena agangen
- (4) Bi·sarangna blackboardoniko oikorrangko see ra·china chol on·gen.

**140. Iarangoni badia pointrang Teaching Learning Material ko (TLM) baseanio chatrorangna nanggipa ong·a ?**

- (1) Iako sepanggipa bazaar ba antio man·na nanga.
- (2) Iani dam agre rakna nangja
- (3) Iako chatrorangsan tarina nanga
- (4) Iako on·sogimino pangchake mingsa minggipin baksa nangrimate jakkalna nanga.



**141. Klas-II ni chatrorang badiaba oikorrangni gam·ani-rangko (phonemes) ong·e gam·atna neng·nikaniko man·a. Iarangoni badia bewal ba strategy chatrorangni neng·nikaniko nina nambatsranggipa ong·gen ?**

- (1) Mandeni ku·sikko tarigipa noksako jakkale badia bakrangko jakkale phoneme ba oikorko gam·atna nanga uko mesoke on·na nanggen.
- (2) Ua katta jorarangko jekai apsan apsan gam·gipa kattarangko ra·e unoniko dingtang dingtang gam·atna dakchakgipa phonemerangko bikotna skie on·na nanggen.
- (3) Textko gam·e poraiani aro phonemeko salsrete mesoke talatani.
- (4) Uamangna mingtaitaie ranta ka·na on·a, jedakode uamang changni chang ranta ka·e neng·nikaniko chegen

**142. Skiani bewal jeon grammarni niamrang ko mongsong done adita una nanggipa nomunarangko on·anian ia \_\_\_\_\_.**

- (1) ong·chongmota pangchake niamrangko tariani bewal (inductive method)
- (2) deductive method ba bewal
- (3) grammar pe·ani bewal
- (4) direct method

**143. Skie ra·giparang ku·sikko indake man·a**

- (1) ku·sikko ong·telaigipa samtangtango agangrikna jakkale
- (2) ku·sikni bimang ba structure ko talate.
- (3) ua ku·sikchi sea-jotaniko poraie.
- (4) ua ku·sikko agangiparangni dakbewal-rikbewalrangko skie ra·e

**144. Iarangoni badia il·eng-siksakatani bilko (fine motor skill) namdapatna mesokgipa nomuna ong·a ?**

- (1) maldoa
- (2) bilchroka
- (3) seani
- (4) poraiani

**145. Iarangoni badia skigipani sing·ani ku·sik mingsana bate skie ra·ram biapo agananiko tang·doata ?**

- (1) badita chuaona balloonrang baldona man·a ?
- (2) nang·ni ku·sikchi dingtang dingtang me·su-samjakrangni bimingko sebo.
- (3) nang·o noko jilani dongama ?
- (4) na·a chitti seahama ?

**146. Ma·rapgipa mingani ba  
rhymerangko chongipa klasrangna  
jakkalna nanga maina uarang.**

- (1) miksonggipa ku·sikko aganna skie ra·giparangna chol on·a.
- (2) skie ra·giparangko discipline ba nama dakbewalo dona.
- (3) miksonggipa ku·sikni grammcko skie ra·giparang skie ra·na dakchaka.
- (4) rakgipa kattarangko talatna aro sentencerangko rikna skie ra·giparangko dakchaka.



**147. Skigipa knatimani bewalko klas-o  
ra·gatna chanchiaha. Ua taning  
sakselatgipa kamrang/skie  
ra·giparangko knatimatani, jekai  
sing·anirangko dake gisik nangatna  
aro chanchigrikna plan ka·aha.  
Indakgipa tarisoanirangara.**

- (1) knatimna skang dakatani kamrang.
- (2) knatimengmitingo dakatani kamrang.
- (3) knatimani ja·man dakatani kamrang.
- (4) knatimani bewal ba kamrangko ja·rikani.



**148. Iarangoni badia ku·sik skigipa klas-o noksa/poster rangko jakkalani ong·ja ine mesoka ?**

- (1) Chatrorangko noksarangko nina chol on·a
- (2) Chatrorangko noksao pangchake an·tangtangni nangnika gita sena chol on·a
- (3) Klaso bi·sarang a·gilsakko chanchibewalna aro changasapaniko mesokna biap on·a
- (4) Uamangni knatimani bilko namdapatna chol on·a

**149. Gital aro namrorobaenggipa gadango (emergent literacy stage) ia \_\_\_\_\_ seanio re·baa.**

- (1) Oikorrangko tariani
- (2) Kattarangko seani
- (3) Sentencerangko rikani
- (4) Noksa salani

**150. Iarangoni badia skie ra·gipani ku·sik jakkalaniko nianio nangchongmotgipa ong·a ?**

- (1) Cheke niani list
- (2) Toe niani scale
- (3) Chatrorangni skul-o dingtang dingtang kamrangko apsan ra·e chipe donani (portfolio)
- (4) Agangrikani

**Iano mesokgiparangko name poraibo.**

1. Sing'anirangna maikai aganchakna nanga uko Test-ni Booklet-o talata ha, jekon na'a sing'anirangko aganchakna skang name poraichengna nanggen.
2. Question mingprakna alternative ge 4 dongaoniko correct ong'gipa ming 1 ko san saldawilaibo. Uko blue/black ball point pen chi OMR ni samgnio saldawilbo, jeko chin dakaha uko kimita chin daktainabeha.
3. Candidaterang Answer Sheetko tem'na nangja. Answer Sheet-o jebasi mitchiatna nangja. Nang'ni Roll No. ko jeoba seaigija Answer Sheet-o je biapo sena nanga unosa sebo.
4. Test Booklet aro Answer Sheet ko name jakkalbo, maina apsanko on'taijawaha (basakoba Test Booklet code ba number aro Answer Sheet code ba number maibakae melijaode ba dingtang dingtang ong'ana agre).
5. Candidaterang Test Booklet code aro number-ko Attendance Sheet-o on'gipa Test Booklet/ Answer Sheet-o correct ong'e sena nanga.
6. Machine an'tangan OMR Answer Sheet-o donggimin uiatanirangko poraigen. Uni gi min, pilak uiatanirangan matchotgijagipa uiatani ong'jawa aro admit card-o on'sogimin uiataoni dingtangjawa.
7. Candidaterang porika seram-onba examination hall/room- ona Admit Card- na agre iarangko ra'napna manjawa, jekai, text material, leka bichito seanirang, pager, mobile phone, electronic device ba ugita bosturangko.
8. Mobile phone, wire gri agangrikna man'gipa bosturang (switch off ka omangba) aro gipin on'gijagipa bosturangko sechakram biapona ra'bana man'jawa. Manigija ra'baode uko ong'gija miksonganina ra'baa ine changen aro porikka ra'na man'gija biming den'galaona sokgen.
9. Porika segipa sakanti Invigilator-na antangni Admit Card-ko mesokna nanga.
10. Porika segipa saksaba Centre Superintendent ba Invigilator- ni special permission ko man'jaskal seat-tangko watna man'jawa.
11. Candidaterang Answer Sheet-ko Invigilator ba duty donggipana on'e Attendance Sheet-o changgn sign ka'gijade examination hall-oni ong'katna man'jawa. Je candidaterangan Attendance Sheet-o changgn sign ka'ja ukode Answer Sheet-ko on'kuja ine changen aro unfair means-o ka'gipa gita ra'gen.
12. Electronic ba manual calculator kode ra'napna man'chongmot jawa.
13. Candidaterang Boardni pilak niamrangko examination hall-o donga dipet manina nanggen. Unfair means-rangko jakkalode Boardni Rule aro Regulation-rang gita kam ka'gen.
14. Test Booklet aro Answer Sheetoniko mamung bakkoba ra'galna nangja. on'chapatna man'jawa.
15. Test matchotahaode, candidaterang Answer Sheet-ko Invigilatorna room-o ba hall-o on'na nanga. Candidaterang porika matchotahaon Test Booklet- ko an'tangtang baska ra'angna man'gen.

<p><b>निम्नलिखित निर्देशों को ध्यान से पढ़ें :</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. जिस प्रकार से विभिन्न प्रश्नों के उत्तर दिए जाने हैं उसका वर्णन परीक्षा पुस्तिका में किया गया है, जिसे आप प्रश्नों का उत्तर देने से पहले ध्यान से पढ़ लें।</li> <li>2. प्रत्येक प्रश्न के लिए दिए गए चार विकल्पों में से सही उत्तर के लिए OMR उत्तर पत्र के पृष्ठ-2 पर केवल एक वृत्त को ही पूरी तरह काले/नीले बॉल पॉइन्ट पेन से भरें। एक बार उत्तर अंकित करने के बाद उसे बदला नहीं जा सकता है।</li> <li>3. परीक्षार्थी सुनिश्चित करें कि इस उत्तर पत्र को मोड़ा न जाए एवं उस पर कोई अन्य निशान न लगाएँ। परीक्षार्थी अपना अनुक्रमांक उत्तर-पत्र में निर्धारित स्थान के अंतरिक्त अन्यत्र न लिखें।</li> <li>4. परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र का ध्यानपूर्वक प्रयोग करें, क्योंकि किसी भी परिस्थिति में (केवल परीक्षा पुस्तिका एवं उत्तर पत्र के संकेत या संख्या में भिन्नता की स्थिति को छोड़कर) दूसरी परीक्षा पुस्तिका उपलब्ध नहीं करायी जाएगी।</li> <li>5. परीक्षा पुस्तिका / उत्तर पत्र में दिए गए परीक्षा पुस्तिका संकेत व संख्या को परीक्षार्थी सही तरीके से हाज़िरी-पत्र में लिखें।</li> <li>6. OMR उत्तर पत्र में कोडित जानकारी को एक मरमीन पढ़ेंगी। इसलिए कोई भी सूचना अधूरी न छोड़ें और यह प्रवेश-पत्र में दी गई सूचना से भिन्न नहीं होनी चाहिए।</li> <li>7. परीक्षार्थी द्वारा परीक्षा हॉल/कक्ष में प्रवेश-पत्र के सिवाय किसी प्रकार की पाठ्य-सामग्री, मुद्रित या हस्तालिखित, कागज की पर्चियाँ, पेजर, मोबाइल फोन, इलेक्ट्रॉनिक उपकरण या किसी अन्य प्रकार की सामग्री को ले जाने या उपयोग करने की अनुमति नहीं है।</li> <li>8. मोबाइल फोन, बेतार संचार युक्तियाँ (स्वीच ऑफ अवस्था में भी) और अन्य प्रतिबंधित वस्तुएँ परीक्षा हॉल/कक्ष में नहीं लाइ जानी चाहिए। इस सूचना का पालन न होने पर इसे परीक्षा में अनुचित साधनों का प्रयोग माना जाएगा और उनके विरुद्ध कार्यवाही की जाएगी, परीक्षा रद्द करने सहित।</li> <li>9. पूछे जाने पर प्रत्येक परीक्षार्थी, निरीक्षक को अपना प्रवेश-पत्र दिखाएँ।</li> <li>10. केन्द्र अधीक्षक या निरीक्षक की विशेष अनुमति के बिना कोई परीक्षार्थी अपना स्थान न छोड़े।</li> <li>11. कार्यरत निरीक्षक को अपना उत्तर पत्र दिए बिना एवं हाज़िरी-पत्र पर दुबारा हस्ताक्षर किए बिना परीक्षार्थी परीक्षा हॉल/कक्ष नहीं छोड़ेंगे। यदि किसी परीक्षार्थी ने दूसरी बार हाज़िरी-पत्र पर हस्ताक्षर नहीं किए, तो यह माना जाएगा कि उसने उत्तर पत्र नहीं लौटाया है और यह अनुचित साधन का मामला माना जाएगा। परीक्षार्थी अपने बाएँ हाथ के अंगूठे का निशान हाज़िरी-पत्र में दिए गए स्थान पर अवश्य लगाएँ।</li> <li>12. इलेक्ट्रॉनिक / हस्तालित परिकलक का उपयोग वर्जित है।</li> <li>13. परीक्षा हॉल/कक्ष में आचरण के लिए परीक्षार्थी बोर्ड के सभी नियमों एवं विनियमों द्वारा नियमित हैं। अनुचित साधनों के सभी मामलों का फैसला बोर्ड के नियमों एवं विनियमों के अनुसार होगा।</li> <li>14. किसी हालत में परीक्षा पुस्तिका और उत्तर पत्र का कोई भाग अलग न करें।</li> <li>15. परीक्षा सम्पन्न होने पर, परीक्षार्थी हॉल / कक्ष छोड़ने से पूर्व उत्तर पत्र कक्ष-निरीक्षक को अवश्य सौंप दें। परीक्षार्थी अपने साथ इस परीक्षा पुस्तिका को ले जा सकते हैं।</li> </ol>	<p><b>READ THE FOLLOWING INSTRUCTIONS CAREFULLY:</b></p> <ol style="list-style-type: none"> <li>1. The manner in which the different questions are to be answered has been explained in the Test Booklet which you should read carefully before actually answering the questions.</li> <li>2. Out of the four alternatives for each question, only one circle for the correct answer is to be darkened completely with <b>Black/Blue Ball Point Pen</b> on <b>Side-2</b> of the OMR Answer Sheet. The answer once marked is not liable to be changed.</li> <li>3. The candidates should ensure that the Answer Sheet is not folded. Do not make any stray marks on the Answer Sheet. Do not write your Roll No. anywhere else except in the specified space in the Answer Sheet.</li> <li>4. Handle the Test Booklet and Answer Sheet with care, as under no circumstances (except for discrepancy in Test Booklet Code or Number and Answer Sheet Code or Number), another set will be provided.</li> <li>5. The candidates will write the correct Test Booklet Code and Number as given in the Test Booklet / Answer Sheet in the Attendance Sheet.</li> <li>6. A machine will read the coded information in the OMR Answer Sheet. Hence, no information should be left incomplete and it should not be different from the information given in the Admit Card.</li> <li>7. Candidates are not allowed to carry any textual material, printed or written, bits of papers, pager, mobile phone, electronic device or any other material except the Admit Card inside the examination hall/ room.</li> <li>8. Mobile phones, wireless communication devices (even in switched off mode) and the other banned items should not be brought in the examination halls/ rooms. Failing to comply with this instruction, it will be considered as using unfair means in the examination and action will be taken against them including cancellation of examination.</li> <li>9. Each candidate must show on demand his / her Admit Card to the Invigilator.</li> <li>10. No candidate, without special permission of the Centre Superintendent or Invigilator, should leave his / her seat.</li> <li>11. The candidates should not leave the Examination Hall/ Room without handing over their Answer Sheet to the Invigilator on duty and sign the Attendance Sheet twice. Cases where candidate has not signed the Attendance Sheet second time will be deemed not to have handed over the Answer Sheet and dealt with as an unfair means case. <b>The candidates are also required to put their left hand THUMB impression in the space provided in the Attendance Sheet.</b></li> <li>12. Use of Electronic / Manual Calculator is prohibited.</li> <li>13. The candidates are governed by all Rules and Regulations of the Board with regard to their conduct in the Examination Hall/Room. All cases of unfair means will be dealt with as per Rules and Regulations of the Board.</li> <li>14. No part of the Test Booklet and Answer Sheet shall be detached under any circumstances.</li> <li>15. <b>On completion of the test, the candidate must hand over the Answer Sheet to the Invigilator in the Hall / Room. The candidates are allowed to take away this Test Booklet with them.</b></li> </ol>
--	--